

WŁYW GŁODU ZUPEŁNEGO NA UKŁAD PRZEDSIONKOWY KRÓLIKA *

Zakład Neurofizjologii i Fizjologii Porównawczej
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Kierownik: prof. dr J. Hurynowicz

Zagadnienie wpływu głodu zupełnego na układ błędnikowy jest jednym fragmentem z prac nad problemem stanów wyczerpania ustrojowego.

Badania przeprowadzono na królikach, dobrze odżywionych trzyletnich samcach, poddanych 8-dniowemu głodowaniu zupełnemu (bez podawania wody) oraz w okresie 14 dni pogłodowych.

Zmiany, które zachodziły w układzie przedsionkowym pod wpływem głodu zupełnego badano metodą chronaksjometryczną poprzez 3 z odruchów układu przedsionkowego: odruch I-zbaczanie gałek ocznych (związany z czynnością woreczka-*sacculus*), odruch II-sklon głowy (związany z łagiewką-*utricle*), odruch III-oczopląsowe ruchy gałek ocznych (związany z czynnością kanałów półkolistych — *canales semicirculares*).

Z doświadczeń przeprowadzonych wynika: że

W zakresie odruchu pierwszego (zbaczanie gałek ocznych) występuje obniżenie wartości chronaksyjnych w czasie pierwszych 5 dni głodowania i osiąga swoje najniższe liczby w 5. dniu (Ct. = od 1,2 do 2, Imcrf.), po czym pojemność chronaksyjna zaczyna wzrastać i w 8. dniu głodowania osiąga swoje najwyższe wartości (Ct = od 4,5 do 6,5 mcrf.).

W zakresie odruchu drugiego (sklonu głowy) występuje także obniżenie wartości chronaksyjnych w czasie pierwszych 4. i 5. dni głodowania osiągając w dniach tych najniższe liczby (Ct. = od 2,1 do 3,25 mcrf.), po czym wartość pojemności chronaksyjnej zaczyna wzrastać i w 8. dniu głodu osiąga swoje najwyższe wartości (Ct. = od 7,0 do 8,2 mcrf.).

W zakresie odruchu trzeciego — oczopląsu — zaznacza się obniżanie wartości chronaksyjnych w okresie pierwszych trzech dni głodowania, najniższe wartości otrzymuje się w trzecim dniu. (Ct. = od 7,2 do 8,0 mcrf.). Następnie pojemność chronaksyjna zaczyna wzrastać i w 8. dniu głodowania osiąga swoje najwyższe wartości (Ct. = od 17,5 do 20 mcrf.).

Zgodnie z teorią *Lapicquea* uważa się, że podwyższenie chronaksji świadczy o obniżeniu stanu pobudliwości i odwrotnie.

Z otrzymanych doświadczeń wynika więc, że pobudliwość wszystkich trzech odruchów przedsionkowych (należy przypuszczać, że również i jego analizatora korowego, o czym podam w szczegółowym opracowaniu)

* Przedstawione na zebraniu naukowym w dniu 6. XI. 1953.

przechodzi wybitne zmiany pod wpływem głodu zupełnego, a mianowicie: w okresie pierwszych od trzech do pięciu dni całkowitego głodowania pobudliwość na razie wzrasta, po czym stopniowo zaczyna się obniżać, osiągając największy spadek w 8. dniu głodowania, w którym zwierzęta miały już objawy całkowitego wyczerpania.

Po zakończonej głodówce pobudliwość w przeciągu 14-dniowych obserwacji wracała do normalnych wielkości osiągając je mniej więcej w okresie od 4 do 14 dni.

Dodatkowe badania dotyczyły obserwacji zachowania się zwierząt, wagi, temperatury, akcji oddechowej, tętna.

8-dniowy głód zupełny spowodował ubytek $\frac{1}{5}$ wagi ciała. Temperatura utrzymywała się w granicach normy, akcja oddechowa i tętno obniżyły się dwukrotnie.

Obserwacja zachowania się zwierząt w głodzie zupełnym pozwoliła ustalić następujące fazy głodu: 1) obojętna — trwająca dwa dni, 2) pobudzenia — od drugiego do piątego dnia głodu, 3) okres przygnębienia i apatii — od piątego dnia do końca obserwacji w głodzie.